

סעודה חלבית בחג השבועות

חולין קה, א

אכל בשר אסור לאכול גבינה, גבינה מותר לאכול בשר, אלא כמה ישהה בין גבינה לבשר, אמר ליה ולא כלום ... אמר מר עוקבא ... בהא סעודתא הוא דלא אכילנא לסעודתא אחריתא אכילנא.

שו"ע יו"ד סי' פט

אכל בשר אפילו של חיה ועוף לא יאכל גבינה אחריו עד שישהה שש שעות ... הגה, והמנהג הפשוט במדינות אלו, להמתין אחר אכילת הבשר שעה אחת, ואוכלין אחר כך גבינה. מיהו צריכים לברך גם כן ברכת המזון אחר הבשר, דאז הוי כסעודה אחרת, דמותר לאכול לדברי המקילין. אבל בלא ברכת המזון, לא מהני המתנת שעה. ואין חילוק אם המתין השעה קודם ברכת המזון, או אחר כך ... ויש מדקדקים להמתין שש שעות אחר אכילת בשר לגבינה, וכן נכון לעשות.

ב אכל גבינה, מותר לאכול אחריו בשר מיד, ובלבד שיעיין ידיו שלא יהא שום דבר מהגבינה נדבק בהם ואם הוא בלילה שאינו יכול לעיין אותם היטב צריך לרחצם, וצריך לקנח פיו ולהדיחו.

כף החיים שם

י עיין בזוהר הקדוש פר' משפטים דף קכ"ה ע"א שכתב דכל מאן דאכיל האי מילא דאתחבר כחדא או בשעתה חדא או בסעודתא חדא ... ומשמע דלא שנא דבכל ענין אין לאכול מאכלי בשר וחלב בשעתא חדא או בסעודתא חדא, אפילו גבינה רכה או חלב או מאכלי חלב ואפילו החלב קודם בשר ... עד אחר שעה אחת וסעודה אחרת, דהיינו עד אחר שיברך ברכה אחרונה על אותו דבר שאכל.

של"ה מסכת שבועות (קפ, ב)

העולם נוהגין לאכול בחג השבועות מאכלי חלב, ואח"כ אוכלין בשר לקיים ושמחת בחגך ואין שמחה בלא בשר, אז צריך לדקדק להתקדש בפרט ביום קדוש כזה שהוא מתן תורתנו, לעשות קינוח והדחה היטב ולהפסיק בברכת המזון ולהמתין שעה, ואחר כך יפרוס מפה אחרת ויערוך השלחן ובשר.

שוע"ר סי' רעא

כד המקדש צריך שיטעום מהכוס כמלא לוגמיו ולא מלא לוגמיו ממש אלא כל שאילו מסלקו לצד אחד בפיו ויראה מלא לוגמיו והוא רובו של רביעית באדם בינוני.

שוע"ר סי' תצד

טז נוהגין בכל המקומות לאכול מאכלי חלב ביום א' של שבועות ומנהג אבותינו תורה היא כי הרבה טעמים נאמרו עליו.

ולפי שמצוה לאכול בשר בכל יו"ט כמו שיתבאר בסי' תקכ"ט לפיכך צריכין להזהר שלא יבואו לידי איסור בשר בחלב ויעשו ככתוב ביורה דעה סי' פ"ח ופ"ט.

שיירי כנסת הגדולה שם

ג לקיים זה לאכול מאכל חלב ובשר בחג השבועות, אני אוכל החלב עם הדבש קודם, ואני מברך ברכת מזון, ואחר כך אחר שעה אני אוכל מאכל בשר.

משנה ברורה שם

יב) ואני שמעתי עוד בשם גדול אחד שאמר טעם נכון לזה, כי בעת שעמדו על הר סיני וקבלו התורה ... לא מצאו מה לאכול לתיכף כי אם מאכלי חלב, כי לבשר צריך הכנה רבה לשחוט בסכין בדוק ... ולנקר ...

סדר ברכת הנהנין פ"א

יד) אכל פירות מז' המינים ואכל תפוחים וכיוצא בהם אין צריך לברך בורא נפשות רבות על התפוחים לפי שהם בכלל ברכת על העץ ועל פרי העץ.

כא) היין הואיל והוא ראש לכל המשקין הרי הוא פוטר בברכתו כל מיני משקין, בין מברכה ראשונה שהיא שהכל נהיה בדברו אם היו המשקין לפניו כשבירך בורא פרי הגפן או שהיה אז דעתו עליהם לשתותם אף שלא היה דעתו לפוטרם בפירוש נפטר ממילא, ובין מברכה אחרונה נפטר בברכת על הגפן, ואפילו הוא בענין שהוצרך לברך עליהם ברכה ראשונה שהכל נהיה בדברו כגון שלא היו לפניו כשבירך בורא פרי הגפן וגם לא היה אז דעתו עליהם, ואם שתה יין פחות משיעור רביעית שאין צריך לברך לאחריו ומשאר משקין שתה רביעית יברך לאחריהם בורא נפשות רבות אף אם הוא בענין שלא יברך לפנייהם שהכל נהיה בדברו.

סדר ברכת הנהנין פ"ג

(ב) מין דגן הואיל ונקרא מזון הוא חשוב עיקר לעולם שאפילו רוב התבשיל דבש או מינים אחרים ומיעוטו מאחד מחמשת המינים אפילו עיקרו מחמת הדבש או מינים אחרים והדגן אינו אלא להטעימו ולהכשירו הוא נעשה עיקר ומברך עליו בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין ג' והוא שיש ממשות הדגן במה שאוכל אבל אם אין בו אלא טעמו בלבד אינו מברך בורא מיני מזונות.

ויש אומרים שאין לברך לאחריו מעין ג' על תערובות ה' מיני דגן אלא אם כן יש בתערובות כזית דגן בכדי אכילת פרס ויש לחוש לדבריהם לאכול עוד כזית שברכתו האחרונה היא על המחיה בודאי ועוד כזית שברכתו היא בורא נפשות רבות בודאי.

(ג) במה דברים אמורים שהדגן מועט נחשב עיקר כשנותנין אותו ליתן טעם בתערובות אבל אם אין נותנים אותו אלא כדי לצבוע את התבשיל או כדי לדבקו ולהקפותו (שיהא עב קצת) הרי הוא טפל לתבשיל.

סדר ברכת הנהנין פ"ח

(א) ויש מסתפקים בברכה אחרונה של יין אם מברכים אותה על כזית וטוב ליזהר שלא לשתות אלא פחות מכזית או רביעית אבל בדיעבד שכבר שתה כזית ואין לו כדי רביעית אין צריך לברך אחריו.

לקוטי שיחות ח"ח ע' 365

אינער פון די טעמים ... נאסר געווארן אלע זייערע פלישיקע מאכלים און כלים ... [זיי האבן אויך ניט געקענט ביום מ"ת שחטין בהמות און כשרין זייערע כלים, ווייל "דכו"ע בשבת ניתנה תורה"] האבן זיי געמוזט עסן נאר מאכלי חלב.

לקוטי שיחות ח"ח ע' 58

בשעת ס'איז געגעבן געווארן מצות שבת בסיני, איז בטל געווארן דער ציווי פון שבת שניתן במרה ... האט זיך ניט געקענט לייגן די מציאות פון שבת בלויז אויף א חלק פון טאג, קומט דאך במילא אויס אז אייך די שעות שלאחרי מ"ת זיינען ניט געווען שבת.

ועפ"ז מובן טעם "גדול אחד" – הובא במשנה ברורה סו"ס תצ"ד ... דלכאורה הול"ל דשבת הוא ואסור הוא וכל היום.

אגרות קודש ח"כ ע' רפט

לשאלתו למנהגנו בנוגע לאכילת בשר לאחר מאכלי חלב, בכלל נהגינן בהני"ל - ואפילו לאחר חלב וחמאה - להמתין שעה (וגם - לא באותה הסעודה). וכ"כ בשלי"ה מס' שבועות שלו (קפ, ב).